

33. — Охридчани искатъ да се възстанови автокефалната Охридска архиепископия. Въ 1860 г. охридското население поискало отъ Цариградската патриаршия да му се проводи за владика лице, което да отговаря на новите нужди на времето и да не прѣчи на българския езикъ въ църквата и училището. Патриаршията имъ изпроводила гърка Мелетия. Охридчани протестирали предъ патриарха и заявили, че нѣма да го припознаватъ за свой глава, защото гледалъ само гръцкитъ интереси. Едновременно съ това изпратили пълномощно въ Цариградъ до представителите на българския народъ, които да се застѫпятъ предъ турското правителство, за да се възвѣрнатъ правдинитѣ на закритата въ 1767 г. Охридска архиепископия. Ето сѫщественитѣ мѣста на това пълномощно, писано на гръцки (срв. СНУНК., X, 578—579):

’Αξιότιμοι ’Αντιπρόσωποι τοῦ Βουλγαρικοῦ ἔθνους!

Οι δυοφαινόμενοι κάτοικοι τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, ἦ ’Αχρίδος, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑδόντες, ὅτι παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἢ κοινὴ γῆμῶν Μήτηρ Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ δὲν ἔδωκεν οὐδεμίαν ἀκρόασιν εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐπιδοθείσας αὐτῇ γενικὰς ἀναφορὰς γῆμῶν, διὰ τῶν δποίων θερμῶς ἴκετεύομεν, ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὸν παρὰ τὰς εὐχὰς καὶ ἐπιθυμίας τῆς ἐπαρχίας μας φηφισθέντα, Μητροπολίτην, κύριον Μελέτιον . . . ἀφ' ἑτέρου δὲ πληροφορηθέντες, ὅτι δόλοκληρον τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος μας, ἀγανακτοῦν διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας κατὰ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας . . . καὶ χρέος μας ἀπαραίτητον ἐνομίσαμεν, ὅπως συμφώνως μὲ τὸ ἔθνος μας σᾶς ἀποκαταστήσομεν καὶ σᾶς ἀναγνωρίσωμεν διὰ τοῦ παρόντος γῆμῶν γενικοῦ ἐπιτροπικοῦ πληρεξουσίους ’Αντιπροσώπους, ἵνα ὡς ἐκ μέρους γῆμῶν θερμῶς καθικατεύσητε τὴν ὑψηλήν: πύλην, ἵνα εἰσακούσῃ τὰς δεήσεις μας καὶ ἀπαλλάξῃ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Α΄ Ἰουστινιανῆς ’Αχρίδων καὶ πάσης Βουλγαρίας, τὴν δπίαν ἀδίκως καὶ παρανόμως ἐσφετερίσθη αὐτὸς δ Γραικικὸς κλῆρος.

Τῇ 9 Ἀπριλίου 1861

Ἐν τῇ Πρώτῃ Ἰουστινιανῇ ἦ ’Αχρίδη.

Οἱ τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς,  
ἡ ’Αχρίδος πρόκριτοι.